

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XIV — Nr. 243

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 10 aprilie 2002

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 20 din 24 ianuarie 2002 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe și ale Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989	1-4		
Decizia nr. 40 din 7 februarie 2002 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 205, 206 și 207 din Codul penal	4-6		
			ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE
			4.969/2001—110.049/2002 — Ordin al ministrului educației și cercetării și al ministrului agriculturii, alimentației și pădurilor privind parteneriatul în organizarea și desfășurarea procesului de învățământ preuniversitar și a formării continue a adulților în domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic.....
			6-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 20 din 24 ianuarie 2002

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe și ale Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989

Nicolae Popa — președinte
Nicolae Cochinescu — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Petre Ninosu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Șerban Viorel Stănoiu — judecător
Ioan Vida — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Laurențiu Cristescu — magistrat-asistent

obligatoriu de locuință — din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe și ale Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, excepție ridicată de Ioana Lăncrăjan și Dorin Lăncrăjan în Dosarul nr. 4.927/2000 al Judecătoriei Sectorului 5 București, având ca obiect soluționarea unei acțiuni pentru evacuarea chiriașilor.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. II — Schimbul

La apelul nominal răspunde Ion Ciurea, asistat de avocat Valeriu Tarna, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Avocatul părții prezente solicită respingerea excepției ca neîntemeiată. Consideră că ridicarea acesteia este un abuz de drept din partea autorilor ei, deoarece Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 nu încalcă în nici un mod dispozițiile constituționale. Ordonanța criticată nu face nici un fel de discriminare între proprietari și chiriași, deoarece suprimarea căii de atac a apelului este valabilă pentru ambele părți în litigiul locativ declanșat potrivit prevederilor criticate. În realitate excepția a fost ridicată doar pentru a se obține o amânare a eliberării locuinței.

Ion Ciurea nu are nimic de adăugat la cele spuse de avocatul său.

Reprezentantul Ministerului Public arată că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 a fost aprobată și modificată prin Legea nr. 241/2001, publicată la data de 23 mai 2001. Încheierea de sesizare a Curții Constituționale s-a pronunțat la 24 mai 2001, ceea ce lasă să se înțeleagă că excepția privește textele modificate. Mai arată că ordonanța criticată nu încalcă nici o dispoziție constituțională, cum de altfel chiar Curtea a statuat recent, prin deciziile nr. 142/2001 și nr. 249/2001.

Referitor la prevederile Legii nr. 10/2001 arată că neconstituționalitatea acestora nu poate fi examinată, deoarece nu se indică dispozițiile constituționale pretins încălcate. În concluzie, solicită respingerea excepției ca neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 24 mai 2001, pronunțată în Dosarul nr. 4.927/2000, **Judecătoria Sectorului 5 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. II — Schimbul obligatoriu de locuință — din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe și ale Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989**, excepție ridicată de Ioana Lăncrăjan și Dorin Lăncrăjan în dosarul acelei instanțe.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia arată că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 se face o discriminare între chiriași din imobilele care nu au fost retrocedate foștilor proprietari și cei din imobilele retrocedate, acestora din urmă putându-li-se impune un schimb forțat de locuință, fără posibilitatea de a pretinde condiții similare cu cele pe care le aveau ori de a alege cartierul în care să locuiască sau de a refuza locuința oferită, încălcându-se astfel dispozițiile art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 20 alin. (1) și ale art. 21 din Constituție. S-ar fi impus, consideră autorii excepției, acordarea unui termen în favoarea chiriașului, în interiorul căruia acesta să își găsească o locuință corespunzătoare necesităților, dorințelor și posibilităților sale financiare.

Autorii excepției susțin, de asemenea, că, în măsura în care art. 25 din ordonanță îl lipsește pe chiriaș de calea de atac a apelului și art. 24 din același act normativ îi încalcă dreptul la apărare, aceste texte contravin și dispozițiilor art. 7, art. 13 pct. 1 și ale art. 25 pct. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, raportate la art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 20 alin. (1) și art. 21 din Constituție.

Judecătoria Sectorului 5 București, exprimându-și opinia, consideră că excepția este neîntemeiată.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră ca lipsită de temei critica de neconstituționalitate a art. 23 și 24 din ordonanță, în raport cu prevederile art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (1), și ale art. 20 alin. (1) din Constituție, întrucât egalitatea de tratament presupune ca subiecții la care se referă să se afle în situații similare. Nu se poate reține însă o similitudine de situații între chiriașii din imobilele nerestituite și cei din imobilele restituite foștilor proprietari. În cazul primilor soluția este impusă de obligația statului de a lua măsuri de protecție socială, în vreme ce în cazul celor din urmă prevalent este principiul garantării dreptului de proprietate privată.

Tot astfel apreciază ca nefondată și critica de neconstituționalitate cu privire la art. 25 din ordonanță, în raport cu art. 21 alin. (2) din Constituție, ținând seama de prevederile art. 125 alin. (3) din Legea fundamentală, potrivit cărora competența și procedura de judecată sunt stabilite de lege.

În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 10/2001, aceasta fiind ridicată oral în fața instanței de judecată și nemotivată (nu se indică textele constituționale încălcate), o consideră inadmisibilă potrivit art. 12 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, republicată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul judecătorului-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile cap. II — Schimbul obligatoriu de locuință — din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chiriașilor și stabilirea chiriei pentru spații cu destinația de locuințe, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 8 aprilie 1999, care prevăd următoarele:

— Art. 23: „(1) Proprietarii au dreptul să ceară și să obțină mutarea chiriașilor din spațiile cu destinația de locuință pe calea unui schimb obligatoriu;

(2) Pentru aceasta, proprietarul este obligat să pună la dispoziție chiriașului, cu contract de închiriere, un alt spațiu cu destinația de locuință în aceeași localitate, sau într-o altă localitate cu acordul chiriașului, cu respectarea suprafeței locuibile minime de 15 m² persoană.

(3) Dacă locuința oferită în schimb este proprietatea altei persoane, contractul de închiriere se încheie de către aceasta pentru un termen care nu poate fi mai mic decât cel prevăzut în contractul inițial.”;

— Art. 24: „(1) Chiriașul nu este obligat să se mute, dacă în locuința care i se oferă în schimb nu i se asigură suprafața locuibilă și numărul de camere la care este îndreptățit conform anexelor nr. 1 și 2 la prezenta ordonanță de urgență, dar nici nu poate pretinde o suprafață locuibilă sau un număr de camere mai mare decât cele la care este îndreptățit potrivit prezentei ordonanțe de urgență sau decât cele pe care le deține cu chirie și nici condiții mai bune de locuit decât cele pe care le are în locuința din care urmează să se mute.

(2) Nu i se va putea cere chiriașului să se mute într-o locuință insalubră și nici să accepte o locuință lipsită de dependențele strict necesare — bucătărie, baie, WC —, prevăzute în contractul de închiriere a locuinței din care urmează să se mute.

(3) Chiriașul nu va putea însă să invoce, ca motiv al refuzului de a se muta, faptul că locuința oferită este situată într-un

cartier periferic, că este mai puțin confortabilă datorită felului diferit de încălzire, că nu are scară de serviciu sau că are dependențele în folosință comună, în măsura în care îi este asigurată utilizarea lor, că nu are curte ori datorită etajului la care se află locuința oferită în schimb.

(4) În cazul în care locuința din care urmează să se mute chiriașul are și garaj, acesta poate fi evacuat și din garaj, chiar dacă proprietarul nu îi oferă chiriașului un alt garaj la schimb.”;

— Art. 25: *„Litigiile dintre proprietari și chiriași, legate de schimbul obligatoriu de locuință, sunt de competența judecătorei în raza căreia se află imobilul. Hotărârea pronunțată de judecătoreie poate fi atacată cu recurs. Hotărârea instanței de recurs este definitivă și irevocabilă.”*

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 a fost aprobată și modificată prin Legea nr. 241/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 265 din 23 mai 2001. Dintre dispozițiile criticate au fost modificate alin. (2) al art. 23 și alin. (3) și (4) ale art. 24. Aceste dispoziții au acum următorul conținut:

— Art. 23 alin. (2): *„(2) Pentru aceasta proprietarul este obligat să pună la dispoziție chiriașului, cu contract de închiriere, un alt spațiu cu destinația de locuință în aceeași localitate sau într-o altă localitate cu acordul chiriașului, cu asigurarea exigențelor minimale prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”;*

— Art. 24 alin. (3) și (4): *„(3) Chiriașul nu va putea însă să invoce, ca motiv al refuzului de a se muta, faptul că locuința oferită este situată într-un cartier periferic, că este mai puțin confortabilă datorită felului diferit de încălzire, că nu are curte ori datorită etajului la care se află locuința oferită în schimb.*

(4) Chiriașul poate fi evacuat și din garajul deținut, dacă acesta a aparținut, la data preluării de către stat, locuinței din care urmează să se mute, chiar dacă proprietarul nu poate să îi ofere chiriașului un alt garaj la schimb.”

Autorii excepției de neconstituționalitate susțin că textele criticate încalcă dispozițiile art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 20 alin. (1) și art. 21 din Constituție. Aceste dispoziții au următorul conținut:

— Art. 4 alin. (2): *„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”;*

— Art. 16 alin. (1): *„Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”*

— Art. 20 alin. (1): *„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.”;*

— Art. 21 alin. (2): *„(2) Nici o lege nu poate îngădi exercitarea acestui drept.”*

Autorii consideră că prevederile legale criticate încalcă și dispozițiile art. 7, art. 13 pct. 1 și ale art. 25 pct. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, care cuprind următoarele:

— Art. 7: *„Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezența Declarației și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.”;*

— Art. 13 pct. 1: *„1. Orice persoană are dreptul să circule liber și să-și aleagă reședința în interiorul unui stat.”;*

— Art. 25 pct. 1: *„1. Orice persoană are dreptul la un nivel de viață corespunzător asigurării sănătății sale, bunăstării proprii și a familiei, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare, are dreptul la asigurare în caz de șomaj, de boală, de invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în alte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență ca urmare a unor împrejurări independente de voința sa.”*

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că Legea nr. 241/2001, prin care a fost aprobată și modificată Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999, a fost publicată la 23 mai 2001, iar încheierea de sesizare a fost pronunțată la data de 24 mai 2001, astfel încât controlul de constituționalitate va avea ca obiect textele modificate.

În argumentarea criticii de neconstituționalitate autorii excepției pretind că prin ordonanța criticată s-a creat o discriminare între chiriașii din imobilele retrocedate foștilor proprietari și cei din imobilele aflate în continuare în patrimoniul statului, deoarece s-a prevăzut doar în cazul celor din prima categorie obligativitatea părăsirii locuinței pe care o dețin, fără să li se ofere în schimb condiții similare cu cele avute, în ceea ce privește zona de amplasare și confortul.

Critica nu este întemeiată. În jurisprudența sa Curtea Constituțională a statuat în mod constant că instituirea de regimuri juridice diferite în situații care impun rezolvări diferite nu poate fi apreciată drept o încălcare a principiului egalității în fața legii, constitutivă de discriminare. Așa se explică de ce în cazul chiriașilor statului, unde protecția socială se realizează și prin reînnoirea contractului de închiriere, nu își găsește aplicare schimbul obligatoriu de locuință, în timp ce în cazul chiriașilor din locuințele retrocedate, domeniu în care prevalează principiul garantării dreptului de proprietate, s-a impus consacrarea unui atare schimb.

Curtea reține că statul, chemat să medieze conflictul locativ dintre proprietarul persoană fizică și chiriaș, a procedat corect asigurându-i primului posibilitatea unei valorificări plene a atributelor dreptului său de proprietate, îngrijindu-se totodată de protecția celui de-al doilea împotriva unor eventuale abuzuri, prin instituirea unor exigențe rezonabile fără a căror satisfacere chiriașul nu poate fi obligat să elibereze locuința.

Sub acest aspect Curtea constată că, urmare modificării și completării Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 40/1999 prin Legea nr. 241/2001, sfera acestor exigențe rezonabile, care în varianta inițială a art. 23 alin. (2) includea doar *„respectarea suprafeței locuibile minime de 15 m² de persoană”*, a fost substanțial extinsă, cuprinzând acum *„asigurarea exigențelor minimale prevăzute în anexa nr. 1 la Legea nr. 114/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare”*.

Împrejurarea că nici cu acest prilej legiuitorul nu a inclus și exigențe cu privire la zona de amplasare și la confort își are explicația în aceea că atari exigențe nu pot fi considerate rezonabile, deoarece satisfacerea lor ar duce la conservarea unei situații privilegiate, cu caracter de excepție, la care anumite categorii de persoane au avut acces în împrejurări și din rațiuni conjuncturale și de aceea calificarea lor ca *drepturi câștigate* nu este posibilă.

Curtea mai constată că nu este întemeiată nici susținerea potrivit căreia prevederile art. 25 din ordonanță ar încălca dispozițiile art. 21 din Constituție, privitoare la accesul liber la justiție, întrucât este evident că instituirea în această materie a unei proceduri derogatorii de la dreptul comun, pentru rațiuni de celeritate, constituie, potrivit art. 125 alin. (3) din Constituție, un atribut al legiuitorului, inclusiv al celui delegat.

În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 10/2001, invocată de autori oral în fața instanței de judecată, Curtea constată că această critică nu poate fi primită deoarece autorii nu indică dispozițiile constituționale care ar fi încălcate, împiedicând astfel exercitarea controlului de constituționalitate.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, 2, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca fiind neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor cap. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 40/1999 privind protecția chirieșilor și stabilirea chiriei pentru spațiile cu destinația de locuințe, excepție ridicată de Ioana Lăncrăjan și Dorin Lăncrăjan în Dosarul nr. 4.927/2000 al Judecătoria Sectorului 5 București.

2. Respinge, ca fiind inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 – 22 decembrie 1989, ridicată de aceiași autori în același dosar.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 24 ianuarie 2002.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Laurențiu Cristescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 40

din 7 februarie 2002

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 205, 206 și 207 din Codul penal

Nicolae Popa	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Gabriela Ghiță	— procuror
Laurențiu Cristescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 205, 206 și 207 din Codul penal, excepție ridicată de Societatea Comercială „Galeriile Dragomir” — S.A. din București în Dosarul nr. 5.929/1999 și de Mihai Ghezea în Dosarul nr. 19.759/2000, dosare ale Judecătoria Sectorului 1 București.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 373C/2001 și nr. 403C/2001 au conținut identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

Reprezentantul Ministerului Public nu se opune conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 47/1992, republicată, coroborate cu cele ale art. 164 din Codul de procedură civilă, dispune conexarea Dosarului nr. 403C/2001 la Dosarul nr. 373C/2001, care este primul înregistrat.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale, solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca fiind neîntemeiată.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 9 octombrie 2001, pronunțată în Dosarul nr. 5.929/1999, și Încheierea din 25 iunie 2001,

pronunțată în Dosarul nr. 19.759/2000, **Judecătoria Sectorului 1 București a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 205, 206 și 207 din Codul penal**, excepție ridicată de Societatea Comercială „Galeriile Dragomir” — S.A. din București și de Mihai Ghezea în două litigii ce au ca obiect infracțiunile de insultă și calomnie.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile art. 23 alin. (8) și pe cele ale art. 20 din Constituție, cu raportare la art. 11 pct. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și la art. 6 pct. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Se mai arată că „art. 205, 206 și 207 — luate împreună — instituie o prezumție de vinovăție în sarcina inculpatului, prezumție pe care nici nu i se îngăduie acestuia să o răstoarne decât în situația în care poate proba un interes legitim, dar și aprecierea legitimității interesului este lăsată la liberul arbitru al instanței de judecată”.

Judecătoria Sectorului 1 București, exprimându-și opinia, apreciază că excepțiile ridicate nu sunt întemeiate, întrucât prezumția de nevinovăție „este o prezumție relativă, în virtutea căreia învinuitul sau inculpatul nu trebuie să-și dovedească nevinovăția, organelor judiciare revenindu-le obligația administrării probelor în procesul penal”.

Potrivit dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Președintele Camerei Deputaților apreciază că excepția ridicată este nefondată. În acest sens arată că „dispozițiile art. 205 și art. 206 din Codul penal sancționează, în mod justificat, acele exprimări care aduc atingere onoarei, reputației sau vieții particulare a persoanei, fără a aduce vreo îngrădire libertății de gândire, de opinie sau vreo încălcare a prevederilor cuprinse în tratatele internaționale la care România este parte”. Declarația Universală a Drepturilor Omului prevede la art. 12 că „*Nimeni nu va fi supus la imixtiuni arbitrare în viața personală, în familia sa, în*

domiciliul lui sau în corespondența sa, nici la atingeri aduse onoarei și reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor asemenea atingeri“. Sancționarea infracțiunilor de insultă și de calomnie este conformă și cu prevederile art. 1 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora demnitatea omului este inclusă printre valorile supreme garantate de Legea fundamentală. Cu privire la dispozițiile art. 207 din Codul penal se arată că acestea „nu realizează o prejudecare asupra cauzei și nici nu instituie o prezumție de vinovăție, întrucât proba existenței unor elemente care constituie temei al răspunderii penale, între care și vinovăția, trebuie făcută de cel care susține acuzarea, inclusiv sub aspectul vinovăției“. Se invocă și jurisprudența constantă a Curții Constituționale, exemplificând aceasta prin deciziile nr. 200/1999 și nr. 134/2000.

Guvernul consideră că dispozițiile art. 205, 206 și 207 din Codul penal nu încalcă principiul prezumției de nevinovăție, consacrat atât în Constituție, cât și în Codul de procedură penală, deoarece în cadrul procesului acest principiu acționează, probele sunt administrate, dar la final instanța are posibilitatea acordată de lege de a considera că fapta în privința căreia s-a făcut proba verității nu constituie infracțiune, deoarece interesul legitim care a stat la baza săvârșirii ei înlătură pericolul social al faptei. Proba verității este, în opinia Guvernului, o cauză care înlătură caracterul penal al faptei prin înlăturarea trăsăturii esențiale a pericolului social al acesteia. Având în vedere și jurisprudența Curții Constituționale, din care se invocă deciziile nr. 231/2001 și nr. 78/2001, Guvernul apreciază că excepțiile ridicate nu sunt întemeiate.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale președintelui Camerei Deputaților și Guvernului, rapoartele întocmite în cauze de judecătoria-raportori, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 205, 206 și 207 din Codul penal, cu următorul conținut:

— Art. 205: *„Atingerea adusă onoarei ori reputației unei persoane prin cuvinte, prin gesturi sau prin orice alte mijloace, ori prin expunerea la batjocură, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 2 ani sau cu amendă.*

Aceeași pedeapsă se aplică și în cazul când se atribuie unei persoane un defect, boală sau infirmitate care, chiar reale de-ar fi, nu ar trebui relevate.“ [...];

— Art. 206: *„Afirmarea ori imputarea în public, prin orice mijloace, a unei fapte determinate privitoare la o persoană, care, dacă ar fi adevărată, ar expune acea persoană la o sancțiune penală, administrativă sau disciplinară ori disprețului public, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.*“ [...];

— Art. 207: *„Proba verității celor afirmate sau imputate este admisibilă, dacă afirmarea sau imputarea a fost săvârșită pentru apărarea unui interes legitim. Fapta cu privire la care s-a făcut proba verității nu constituie infracțiunea de insultă sau calomnie.*“

În susținerea excepției autorii acesteia au invocat următoarele prevederi constituționale și reglementări internaționale:

— Art. 23 alin. (8) din Constituție: *„Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată.*“;

— Art. 20 din Constituție: *„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.*

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale.“;

— Art. 11 pct. 1 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată de Adunarea generală a O.N.U. prin Rezoluția 217 A(III) din 10 decembrie 1948: *„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cursul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.*“;

— Art. 6 pct. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 135 din 31 mai 1994: *„Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.*“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că autorii acesteia nu aduc critici concrete dispozițiilor art. 205 și 206 din Codul penal, referitoare la incriminarea infracțiunilor de insultă și de calomnie. Ei susțin însă că prin efectul prevederilor art. 207 din același cod autorul unor asemenea infracțiuni este sancționat pe baza unei prezumții de vinovăție, nepermițându-i-se dovedirea verității afirmațiilor sau imputărilor făcute decât în cazul în care demonstrează că a făcut acele afirmații sau imputări pentru apărarea unui interes legitim, iar existența sau inexistența unui asemenea interes este lăsată la aprecierea arbitrară a instanței judecătorești. Rezultă, în opinia autorilor excepției, că neconstituționalitatea textelor de lege criticate constă în condiționarea admisibilității probei verității de existența interesului legitim, care înlătură prezumția de nevinovăție, prevăzută atât de art. 23 alin. (8) din Constituție, cât și de reglementările internaționale invocate.

Curtea constată că a mai fost sesizată în numeroase cazuri cu excepții de neconstituționalitate având un obiect identic, iar în jurisprudența sa constantă a statuat asupra constituționalității dispozițiilor legale criticate, considerându-le în concordanță și cu reglementările internaționale. Astfel, de exemplu, în Decizia nr. 200 din 25 noiembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 58 din 8 februarie 2000, Curtea a reținut că „Insulta este o infracțiune contra demnității, iar în art. 1 alin. (3) din Constituție demnitatea omului este inclusă printre valorile supreme garantate de Legea fundamentală“, precum și că „Această garantare a demnității omului, în sens restrâns, se realizează prin incriminarea și sancționarea penală a faptelor contra demnității, între care și insulta“. Aceste considerente se referă, evident, și la infracțiunea de calomnie.

În ceea ce privește constituționalitatea dispozițiilor art. 207 din Codul penal cu raportare la prevederile art. 23 alin. (8) din Constituție, prin Decizia nr. 134 din 6 iulie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 23 august 2000, Curtea a statuat că textul de lege analizat „nu reglementează stabilirea vinovăției în cazul infracțiunilor de insultă și de calomnie. În realitate, acest text de lege instituie posibilitatea inculpatului de a dovedi veridicitatea afirmațiilor sau imputărilor făcute, acestea constituind un caz special de înlăturare a caracterului penal al faptei, prin lipsa pericolului social, dacă fapta a fost săvârșită pentru apărarea unui interes legitim“. Prin aceeași decizie s-a mai reținut că „Apărarea drepturilor și a libertăților cetățenilor impune, în unele situații, sancționarea

penală a afirmațiilor sau imputărilor, chiar dacă acestea se referă la fapte adevărate, dar nu au fost făcute pentru apărarea unui «*interes legitim*». Această cerință rezultă și din prevederile art. 30 alin. (6) din Constituție, potrivit cărora „*Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine*”. Același sens îl au și prevederile art. 10 pct. 2 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform cărora „*Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o*

societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”, precum și reglementarea cuprinsă la art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Curtea constată că nu se învederează existența unor elemente noi care ar putea determina reconsiderarea jurisprudenței sale, astfel încât soluțiile din deciziile anterioare sunt valabile și în cauza de față.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, 2, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 205, 206 și 207 din Codul penal, excepție ridicată de Societatea Comercială „Galeriile Dragomir” — S.A. în Dosarul nr. 5.929/1999 și de Mihai Ghezea în Dosarul nr. 19.759/2000, dosare ale Judecătoriei Sectorului 1 București.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 7 februarie 2002.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Laurențiu Cristescu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
Nr. 4.969 din 6 noiembrie 2001

MINISTERUL AGRICULTURII,
ALIMENTAȚIEI ȘI PĂDURILOR
Nr. 110.049 din 26 februarie 2002

ORDIN

privind parteneriatul în organizarea și desfășurarea procesului de învățământ preuniversitar și a formării continue a adulților în domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic

Ministrul educației și cercetării și ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor, având în vedere obiectivele Programului național de reformă a învățământului și ale Planului național pentru agricultură și dezvoltare rurală, pentru desfășurarea în condiții corespunzătoare a învățământului preuniversitar și pentru formarea continuă a adulților în domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic,

ținând seama de prevederile programului de priorități ale reformei învățământului în care sunt menționate elaborarea și aplicarea programului de educație a adulților, precum și stimularea interacțiunii dintre unitățile de învățământ de toate gradele, pe de o parte, și mediul înconjurător, economic, social, administrativ și cultural, pe de altă parte,

în temeiul prevederilor art. 12 alin. (1) și (3) și ale art. 133 din Legea învățământului nr. 84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 23/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației și Cercetării, cu modificările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 12/2001 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, cu modificările ulterioare,

emit următorul ordin:

Art. 1. — Între Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor se stabilesc relații de parteneriat pentru organizarea și desfășurarea

procesului de învățământ preuniversitar și a formării continue a adulților în domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic.

Art. 2. — Condițiile de funcționare a parteneriatului se stabilesc prin protocolul încheiat între cele două ministere, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 3. — În termen de 60 de zile de la data emiterii prezentului ordin va fi elaborată metodologia de aplicare a prevederilor convenite între cele două ministere.

Art. 4. — Reglementările ulterioare, care decurg din protocolul încheiat, vor fi aprobate prin ordine comune.

Art. 5. — Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul educației și cercetării,
Vasile Molan,
secretar de stat

Art. 6. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Protocolul privind parteneriatul în organizarea și desfășurarea procesului de învățământ preuniversitar și a formării continue a adulților în domeniile agricol, agromontan și de industrie alimentară, aprobat prin Ordinul ministrului educației naționale și al ministrului agriculturii și alimentației nr. 10.185/1.521/2000.

Art. 7. — Direcția generală pentru învățământ preuniversitar și Direcția cercetare și învățământ din cadrul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor vor aduce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Ministrul agriculturii, alimentației și pădurilor,
Ilie Sârbu

ANEXĂ

PROTOCOL

privind parteneriatul în organizarea și desfășurarea procesului de învățământ preuniversitar și a formării continue a adulților în domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic

Ministerul Educației și Cercetării, reprezentat prin doamna Ecaterina Andronescu, în calitate de ministru, și Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, reprezentat prin domnul Ilie Sârbu, în calitate de ministru, de comun acord au convenit la încheierea prezentului protocol, cu următoarele clauze:

CAPITOLUL I

Obiectul protocolului

Art. 1. — Prezentul protocol stabilește modalitățile de cooperare, precum și măsurile comune care urmează să fie luate de către părțile semnatare în vederea reabilitării învățământului agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic, a sporirii gradului de eficiență a procesului de educație și pregătire profesională specifică acestor domenii de învățământ.

CAPITOLUL II

Învățământul preuniversitar din domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic

Art. 2. — Începând cu data înregistrării prezentului protocol la cele două ministere se instituie regimul de parteneriat în formarea profesională inițială și continuă în domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic.

Unitățile de învățământ în cadrul cărora se vor aplica prevederile prezentului protocol vor fi stabilite de comun acord de către părți.

Art. 3. — Pentru crearea cadrului general al parteneriatului în formarea profesională inițială și continuă în domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic:

1. părțile vor face demersurile necesare și își vor comunica reciproc proiectele de acte normative inițiate, în vederea armonizării legislației interne cu legislația Uniunii Europene în domeniul de reglementare al prezentului protocol;

2. Ministerul Educației și Cercetării se consultă cu Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor cu privire la elaborarea proiectelor de acte normative cu implicații în procesul instructiv-educativ din învățământul preuniversitar din domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic;

3. Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor cooperează pentru realizarea programelor de colaborare cu organisme locale,

naționale și internaționale, care vizează învățământul preuniversitar din domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic;

4. Ministerul Educației și Cercetării elaborează în colaborare cu Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor nomenclatorul meseriilor și specializărilor pentru domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic și promovează proiectul hotărârii Guvernului de aprobare a acestuia.

Art. 4. — În vederea finanțării investițiilor și cheltuielilor privind asigurarea și dezvoltarea bazei materiale a unităților școlare din domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic:

1. Ministerul Educației și Cercetării, în colaborare și cu sprijinul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, precum și al consiliilor locale, urmărește modernizarea bazei materiale corespunzător nevoilor de dezvoltare socio-economice locale sau regionale, curriculumului național ori curriculumului la dispoziția școlii, precum și modul în care este utilizat terenul agricol în folosință;

2. Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, prin specialiștii din rețea, sprijină aplicarea strategiei de autofinanțare a unităților școlare din domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic prin facilitarea relațiilor cu agenții economici, în vederea asigurării materiilor prime, a pieței de desfacere etc.;

3. părțile se angajează să promoveze adaptarea formării inițiale în domeniul agricol, agromontan și de industrie alimentară la nivelul programelor de reformă deja derulate (de exemplu, PHARE VET RO9405), precum și la nivelul programelor în derulare la nivelul Uniunii Europene (prin proiecte regionale sau internaționale).

Art. 5. — Pentru perfecționarea resurselor umane angajate în cadrul unităților școlare nominalizate conform alin. 2 al art. 2:

1. Ministerul Educației și Cercetării, cu consultarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, organizează, conform art. 160 din Legea învățământului nr. 84/1995,

republicată, cu modificările și completările ulterioare, perfecționarea și formarea continuă a cadrelor didactice de specialitate din învățământul preuniversitar agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic;

2. la unitățile de învățământ agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic directorul este, de regulă, cadru didactic a cărui specialitate coincide cu profilul școlii;

3. Ministerul Educației și Cercetării, cu consultarea și cu sprijinul Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, organizează manifestări științifice privind promovarea elementelor de noutate din domeniul agriculturii.

Art. 6. — Organizarea rețelei de învățământ agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic se va face avându-se în vedere următoarele:

1. rețeaua unităților școlare supuse parteneriatului în domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic se stabilește printr-un ordin comun;

2. planul de școlarizare pentru învățământul agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic se stabilește de către Ministerul Educației și Cercetării, cu consultarea Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor;

3. specialiști din cadrul celor două ministere elaborează un regulament de funcționare a fermelor școlare din unitățile școlare de profil, în concordanță cu legislația în vigoare.

Art. 7. — Referitor la organizarea procesului de învățământ:

1. Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, în calitate de partener, participă prin specialiștii săi la elaborarea planurilor de învățământ și a programelor școlare din cadrul ariei curriculare „Tehnologii”, pentru învățământul agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic;

2. la solicitarea Ministerului Educației și Cercetării Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor propune membri în comisiile de absolvire a învățământului profesional și postliceal, precum și în comisiile naționale pentru olimpiadele interdisciplinare și concursurile pe meserii;

3. Ministerul Educației și Cercetării colaborează cu Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor pentru organizarea și desfășurarea olimpiadelor interdisciplinare și a concursurilor pe meserii.

CAPITOLUL III

Formarea profesională continuă

Art. 8. — Ministerul Educației și Cercetării, în colaborare cu Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor, organizează în cadrul unităților școlare de profil cursuri de calificare și de conversie profesională.

Art. 9. — Ministerul Educației și Cercetării colaborează cu Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor pentru elaborarea unor standarde minime pentru furnizorii de formare specifice domeniilor agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic.

Art. 10. — Ministerul Educației și Cercetării colaborează cu Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor pentru punerea în aplicare a strategiei de aderare a României la Uniunea Europeană și prin stabilirea domeniilor prioritare de formare continuă a adulților, prin programe finanțate, în cadrul proiectelor regionale sau internaționale.

Art. 11. — Ministerul Educației și Cercetării solicită experți și/sau colaboratori de la Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor în procedurile de autorizare a furnizorilor de formare în domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic pentru expertizarea resurselor și avizare tehnică, pe care îi propune Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților.

Art. 12. — Ministerul Educației și Cercetării recomandă Consiliului Național de Formare Profesională a Adulților unitățile specializate ale Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor pentru pregătirea și perfecționarea formatorilor din domeniile agricol, agromontan, de industrie alimentară și silvic.

Art. 13. — Experți din cadrul Ministerului Educației și Cercetării și al Ministerului Agriculturii, Alimentației și Pădurilor participă, în colaborare cu Consiliul Național de Formare Profesională a Adulților, la elaborarea metodologiei de autorizare a furnizorilor de formare din domeniile agricole, agromontan, de industrie alimentară și silvic.

Art. 14. — Ministerul Educației și Cercetării colaborează cu Ministerul Agriculturii, Alimentației și Pădurilor la identificarea nevoilor locale de formare profesională și promovare socială specifice derulării Planului național pentru agricultură și dezvoltare rurală, precum și a celorlalte programe comunitare care vizează dezvoltarea agriculturii și a mediului rural românesc.

CAPITOLUL IV

Dispoziții finale

Art. 15. — Calendarul activităților care decurg din aplicarea prezentului protocol, precum și orice alte măsuri ce urmează să fie luate în vederea aplicării clauzelor se aprobă prin ordin comun.

La finalul fiecărui an școlar părțile vor desemna experți care să evalueze rezultatele colaborării dintre părți în baza aplicării prevederilor prezentului protocol, experți care vor formula și eventuale propuneri cu privire la direcțiile de colaborare ce se impun a fi accentuate în următorul interval.

Art. 16. — Prezentul protocol se aplică până la data intrării în vigoare a legii învățământului preuniversitar.

Clauzele prezentului protocol pot fi modificate de comun acord în conformitate cu modificările apărute prin acte normative care reglementează domeniul de aplicare a acestuia.

Art. 17. — Prezentul protocol va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1-12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro
